

Практична робота № 6

ТЕМА: РОЗРОБКА ІНСТРУКЦІЙ З ОХОРОНИ ПРАЦІ

Мета роботи: навчити студентів практичним навичкам і умінням розробляти інструкції з охорони праці.

Короткі відомості з теоретичної частини роботи

Методичні вказівки розроблені на основі Положення «Про розробку інструкцій з охорони праці» за №226/2666 від 7 квітня 1998р. і встановлюють вимоги до змісту, побудови і викладу інструкції з охорони праці (інструкції).

Інструкція є нормативним документом, що містить обов'язкові вимоги з охорони праці для дотримання їх працівниками за певною професією на робочих місцях підприємств, організацій і являються чинними у їх межах.

Інструкції, що діють на підприємстві розробляються відповідно до переліку інструкцій, який складається службою охорони праці підприємства за участю керівників підрозділів, служб на основі чинних нормативних актів про ОП.

Перелік необхідних інструкцій складається на підставі затвердженого на підприємстві штатного розпису відповідно до ДК 003-95 «Державний класифікатор України. Класифікатор професій».

Роботодавець несе відповідальність за організацію своєчасної розробки (перегляду інструкцій) та забезпечення всіх працівників необхідними інструкціями.

Розробка (перегляд) необхідних інструкцій, що діють на підприємстві, здійснюється безпосередніми керівниками, які несуть відповідальність за своєчасне виконання цієї роботи.

Здійснення контролю систематичного за своєчасною розробкою нових та діючих на підприємствах інструкцій покладається роботодавцем на службу охорони праці.

Інструкції повинні містити тільки вимоги щодо охорони праці, дотримання яких обов'язкове самими працівниками. Порухення працівником цих вимог повинно розглядатися як порушення трудової дисципліни, за яке до нього може бути застосовано стягнення згідно з чинним законодавством.

Трудові колективи здійснюють громадський контроль за додержанням всіма працівниками вимог інструкцій, через обраних ними уповноважених і професійних спілок в особі своїх представників.

Кожна інструкція повинна мати: зміст, обкладинку (Додаток А), титульний аркуш (Додаток Б), останню сторінку інструкції (Додаток В).

Кожній інструкції присвоюється назва і скорочене позначення (код, порядковий номер).

Інструкціям, що розробляються і затверджуються на підприємствах, організаціях, присвоюється порядковий номер службами охорони праці.

У назві інструкції вказується - для якої професії або виду робіт вона призначена, наприклад:

«Інструкція з охорони праці для електрозварника ЮП 091.001»

«Інструкція з охорони праці для користувача ПК ЮП 091.043».

де ЮП - інструкція з охорони праці.

Кожна інструкція реєструється в журналі реєстрації інструкцій з охорони праці.

До інструкцій включаються загальні положення щодо охорони праці на основі:

- чинного законодавства України «Про працю» та «Про охорону праці», стандартів, правил, норм та інших нормативних і організаційно-методичних документів про охорону праці;

- аналізу документів про охорону праці стосовно відповідного виробництва, професії (виду робіт);

- характеристики робіт, що підлягають виконанню працівником конкретної професії відповідно до її кваліфікаційної характеристики;

- вимог безпеки до технічного процесу, виробничого обладнання, інструментів і пристроїв, що застосовуються при виконанні відповідних робіт, а також вимог безпеки, що містяться в експлуатаційній та ремонтній документації.

Вимоги інструкцій викладаються відповідно до послідовності технологічного процесу і з урахуванням умов, у яких виконується даний вид робіт.

- Контрольні питання:
- на основі яких документів розробляється інструкція з ОП?
- уточніть складові елементи інструкції;
- що потрібно знати перед розробкою інструкції?
- яке значення має інструкція для виробництва, організацій, навчальних закладів?
- хто має право розробляти інструкції?

- хто затверджує інструкції?
- що повинно бути указано у вступі до інструкції?

Зміст і послідовність виконання завдань

Перед виконанням практичного завдання потрібно:

- знати вид роботи, що виконує працівник, його обов'язки і права згідно законодавства;
- уважно вивчити методичні вказівки щодо розробки інструкцій;
- знати шкідливі і небезпечні фактори, що діють на працівника під час виконання роботи;
- знати обов'язки працюючих перед виконанням роботи, під час роботи та по закінченню роботи;
- знати, хто несе відповідальність за невиконання вимог з ОП.

Після ознайомлення з загальними теоретичними відомостями потрібно розробити інструкцію з ОП відповідно до професії і здати викладачу

Зміст і побудова інструкцій

Інструкції повинні містити такі розділи:

- загальні положення;
- вимоги безпеки перед початком роботи;
- вимоги безпеки під час виконання роботи;
- вимоги безпеки після закінчення роботи;
- вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

За необхідності в інструкції можна включити й інші розділи. Наприклад, у примірних інструкціях може бути передбачений розділ «Вступ», у якому відображаються відповідні положення законодавства України про працю та охорону праці, вказівки щодо порядку внесення змін і доповнень до цих інструкцій тощо.

Матеріали, які доповнюють основну частину інструкцій, ілюструють чи конкретизують її окремі вимоги можуть бути наведені в додатках інструкцій.

Розділ 1 «Загальні положення» повинен містити:

- -відомості про сферу застосування інструкції;

- загальні відомості про об'єкт розробки: визначення робочого місця працівника даної професії (виду робіт) залежно від тривалості його перебування на ньому протягом робочої зміни (постійне чи непостійне);
- коротку характеристику технологічного процесу та обладнання, що застосовується на цьому робочому місці, виробничій дільниці, в цеху;
- умови і порядок допуску працівників до самостійної роботи за професією або до виконання відповідного виду робіт (вимоги щодо віку, стажу роботи, статі, стану здоров'я, проходження медоглядів, професійної освіти та спеціального навчання з питань охорони праці, інструктажів, перевірки знань тощо);
- вимоги правил внутрішнього трудового розпорядку, що стосуються питань охорони праці для даного виду робіт або професії, а також відомості про специфічні особливості організації праці і технологічних процесів та про коло трудових обов'язків працівників даної професії (що виконують даний вид роботи);
- характеристику основних небезпечних та шкідливих виробничих факторів для даної професії (виду робіт), особливості їх впливу на працівника;
- перелік видів спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту, що належить до видачі працівникам даної професії (виду робіт) згідно з чинними нормами, із зазначенням стандартів або технічних умов на них;
- вимоги санітарних норм і правил особистої гігієни, яких повинен дотримуватись працівник під час виконання роботи.

Розділ 2 «Вимоги безпеки перед початком роботи» повинен містити:

- порядок приймання зміни у випадку безперервної роботи, в тому числі, при порушенні режиму роботи виробничого обладнання або технологічного процесу;
- порядок підготовки робочого місця, засобів індивідуального захисту;
- порядок перевірки справності обладнання, інструменту, захисних пристроїв небезпечних зон машин і механізмів, пускових, запобіжних, гальмових і очисних пристроїв, систем блокування та сигналізації, вентиляції та освітлення, знаків безпеки, первинних засобів пожежегасіння, виявлення видимих пошкоджень захисного заземлення (занулення) тощо;
- порядок перевірки наявності та стану вихідних матеріалів (сировини, заготовок, напівфабрикатів);
- порядок повідомлення роботодавця про виявлені несправності обладнання, пристроїв, пристосувань, інструменту, засобів захисту тощо.

Розділ 3 «Вимоги безпеки під час роботи» повинен містити:

- відомості щодо безпечної організації праці, про прийоми та методи безпечного виконання робіт, правила виконання технологічного обладнання, пристроїв та інструментів, а також застереження про можливі небезпечні, неправильні методи та прийоми праці, які заборонено застосовувати;
- правила безпечного поводження з вихідними матеріалами (сировиною, заготовками, напівфабрикатами), з готовою продукцією, допоміжними матеріалами та відходами виробництва, що становлять небезпеку для працівників;
- правила безпечної експлуатації внутрішньоцехових транспортних і вантажопідіймальних засобів і механізмів, тари;
- вимоги безпеки при вантажно-розвантажувальних роботах та транспортуванні вантажу;
- вказівки щодо порядку утримання робочого місця в безпечному стані;
- можливі види небезпечних відхилень від нормального режиму роботи обладнання та технологічного регламенту і способи їх усунення;
- вимоги щодо використання засобів індивідуального та колективного захисту від шкідливих і небезпечних виробничих факторів;
- умови, за яких робота повинна бути припинена (технічні, метеорологічні, санітарно-гігієнічні тощо);
- вимоги щодо забезпечення пожежо- та вибухо-безпеки;
- порядок повідомлення роботодавця про нещасні випадки чи раптові захворювання, факти порушення технологічного процесу, виявлені несправності обладнання, устаткування, пристроїв, інструменту, засобів захисту та про інші небезпечні та шкідливі виробничі фактори, що загрожують життю і здоров'ю працівників.

Розділ 4 «Вимоги безпеки після закінчення роботи» повинен містити:

- порядок безпечного вимикання, зупинення, розбирання, очищення і змащення обладнання, пристроїв, машин, механізмів та апаратури, а при безперервному процесі - порядок передачі їх черговій зміні;
 - порядок здавання робочого місця?
 - порядок прибирання відходів виробництва;
 - вимоги санітарних норм і правил особистої гігієни, яких повинен дотримуватись працівник після закінчення роботи;
- порядок повідомлення роботодавця про всі недоліки, виявлені у процесі роботи.

Розділ 5 «Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях» повинен містити:

- відомості про ознаки можливих аварійних ситуацій, характерні причини аварій (вибухи, пожежі тощо);

- відомості про засоби та дії, спрямовані на запобігання можливим аваріям;
- порядок дій, особисті обов'язки та правила поведінки працівника при виникненні аварії, згідно з планом її ліквідації, в тому числі, у випадку її виконання під час передачі-приймання зміни при безперервній роботі;
- порядок проведення інструктажу роботодавцем про аварії та ситуації;
- відомості про порядок застосування засобів протиаварійного захисту та сигналізації; порядок дій щодо надання першої медичної допомоги потерпілим під час аварії.

Методичні вказівки

Інструкція з охорони праці для головного агронома визначає основні правила та вимоги, які необхідно дотримуватись на робочому місці для забезпечення безпеки під час виконання агротехнічних робіт. Нижче наведені основні пункти такої інструкції:

1. Загальні положення

- 1.1. Головний агроном повинен знати та дотримуватися норм законодавства з охорони праці, протипожежної безпеки та санітарії.
- 1.2. Він повинен бути ознайомлений з правилами використання сільськогосподарської техніки, обладнання та робочих інструментів.
- 1.3. Працювати можна лише після обов'язкового проходження обов'язкового інструктажу з охорони праці та отримання відповідного дозволу.
- 1.4. Необхідно проходити щорічний медичний огляд, щоб підтвердити професійну придатність до виконання робіт.

2. Вимоги до організації

- 2.1. Головний агроном повинен організувати робоче місце таким чином, щоб мінімізувати ризики травмування або аварійних ситуацій.
- 2.2. Робоче місце повинно бути забезпечене необхідними засобами індивідуального захисту (рукавички, окуляри, спецодяг тощо) у зв'язку з умовами праці.
- 2.3. Робоче місце має бути забезпечене аптечкою та протипожежними засобами

3 Вимоги безпеки під час роботи

- 3.1. Перед використанням сільськогосподарської техніки агроном зобов'язаний перевірити її справність та всі інші захисні пристрої.
- 3.2. Залишати працююче обладнання без нагляду заборонено.
- 3.3. Робота з пестицидами та іншими хімічними речовинами повинна проводитися відповідно до встановлених норм безпеки та з використанням засобів індивідуального захисту.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Перед початком роботи необхідно провести огляд місць на наявність небезпечних факторів (гострих предметів, ям, слизьких поверхонь тощо).

4.2. Після роботи з хімічними речовинами необхідно мати руки та обличчя, а також при необхідності – повністю змінити одяг.

4.3. Паління, харчування або напоїв на робочому місці дозволяється лише в спеціально відведених місцях.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У разі виникнення аварії або випадкової ситуації головний агроном повинен повторно повідомити керівника та евакуювати персонал із небезпечної зони.

5.2. При необхідності надати першу допомогу постраждалим та отримати медичну допомогу. 5.3. Заборонено покинути місце аварії без дозволу керівництва після стабілізації ситуації..

Головний агроном несе персональну відповідальність за виконання даного розпорядження та безпеку співробітників. За порушення вимог охорони праці можуть бути застосовані дисциплінарні заходи. Дотримання цих вимог дозволить мінімізувати ризики нещасних випадків та забезпечити ефективну і безпечну роботу головного агронома.